

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

FIȘA DISCIPLINEI***1. Date despre program**

Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
Facultatea	Teologie
Departament	Teologie Pastorală
Domeniul de studiu	Teologie
Ciclul de studii	2018-2020
Specializarea	Teologie Istorică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Ortodoxia românească și puterea de Stat în Transilvania medievală			
Codul cursului	Tipul cursului	An de studiu	Semestrul	Număr de credite
38.01.F.02.I.204	Obl.	I	II	10
Tipul de evaluare	Categoriza formativă a disciplinei (DF=fundamentală.; DD=domeniu; DS=specialitate; DC=complementară)			
Examen	Examen			
Titular activități curs	Prof. Dr. Paul Brusanowski			
Titular activități seminar / laborator/ proiect	Prof. Dr. Paul Brusanowski			

3. Timpul total estimat

Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână				
Curs	Seminar	Laborator	Proiect	Total
2	3	-	-	5
Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ				
Curs	Seminar	Laborator	Proiect	Total (NOAD _{sem})
28	42	-	-	70

Distribuția fondului de timp pentru studiu individual		Nr.ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe		88
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren		40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri		40
Tutoriat:		10
Examinări:		2
Total ore alocate studiului individual (NOSI _{sem})		180
Total ore pe semestru (NOAD _{sem} + NOSI _{sem})		250

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Discipline necesar a fi promovate anterior	
Competențe	Competențe de operare pe calculator (minimal: Word, Internet Explorer)

5. Condiții (acolo unde este cazul)

De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Participare activă • Lectura suportului de curs
---------------------------	--

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

De desfășurare a sem/lab/pr	<ul style="list-style-type: none">• Lectura bibliografiei recomandate• Elaborarea și susținerea lucrărilor planificate• Participare activă.
-----------------------------	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">• cunoaște și înțelege fluxul Istoriei bisericești din perioada studiată;• cunoaște cele mai importante momente ale Istoriei bisericești din perioada protestantă a Transilvaniei;• cunoaște istoria Bisericii din perioada studiată așa cum este relatată în izvoarele istorice din această perioadă;• cunoaște analiza unor acte legislative emise în perioada respectivă, cu privire la confesiunea ortodoxă;• explică evoluția dintre Biserică și statul transilvan protestant din această perioadă;• aplică lecțiile istorice învățate realităților istorice actuale
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• Realizarea unei înțelegeri holistice a evoluției istorice a relațiilor dintre statul transilvan protestant și Ortodoxia ardeleană, realizând conexiuni cu alte discipline, precum Istoria, Dreptul bisericesc;• Dezvoltarea capacității de înțelegere teologică a fenomenului istoric. Stimularea interesului pentru evaluarea teologică a fenomenului istoric. Cultivarea capacităților creative și a gândirii holistice istorico-teologic.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Cursul urmărește evoluția istorică a Principatului transilvan, din epoca protestantă (secolele XVI-XVII), precum și evoluția Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal.
Obiectivele specifice	Cursul analizează relațiile dintre Biserica ortodoxă din Transilvania și principii calvini în epoca Principatului autonom. Un accent deosebit este pus pe evoluția instituțională și culturală a Bisericii ardelenice, precum și pe relațiile cu Mitropolia din Țara Românească.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	
Curs 1	Uniunea celor trei națiuni politice;	2
Curs 2	Confesiuni recepte, tolerate și ilegale în Principatul Transilvaniei;	2
Curs 3	Biserica reformată de limbă română: superintendenți români calvini;	2
Curs 4	Principii dinastiei Bathory și Biserica Românească;	2
Curs 5	Mihai Viteazul și încercarea de modificare a sistemului confesional ardelenesc;	2
Curs 6	Biserica românească în primele trei decenii ale secolului XVII. Tendințele calvinizante ale principelui Bethlen;	2
Curs 7	Correspondența dintre principele Gheorghe Rakoczi și superintendentul calvin Geleji, cu prilejul alegerii unui nou mitropolit român, în 1640;	2
Curs 8	Mitropolitul Ilie Iorest;	2
Curs 9	Mitropolitul Simion Ștefan sub tutela superintendenților calvini. Cele 14 condiții din 1643;	2
Curs 10	Tipăriturile mitropolitului Simion Ștefan;	2
Curs 11	Mitropolitul Sava Brancovici. Relații cu autoritățile calvine și cu Biserica rusească;	2
Curs 12	Organele administrative ale Bisericii Ortodoxe din Transilvania (Soborul Mare, Soborul Mic, titorii, curatorii);	2
Curs 13	Legături dintre Biserica Ortodoxă din Transilvania și Mitropolia Ungrovlahiei în era principilor calvini;	2

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

Curs 14	De la "unirea cu calvinismul" la "unirea cu Biserica Romei".	2
Total ore curs:		28
Seminar/Laborator		Nr. ore
Sem 1	Unio Trium Nationum	3
Sem 2	Răspândirea și receptarea confesiunilor protestante în Transilvania	3
Sem 3	Sistemul confesional din Transilvania în epoca protestantă (secolele XVI-XVII)	3
Sem 4	Principii Transilvaniei în secolul XVI. Dinastia Zapolya	3
Sem 5	Principii Transilvaniei în secolul XVI. Dinastia Bathory	3
Sem 6	Românii în secolul XVI	3
Sem 7	Mihai Viteazul în istoriografia românească	3
Sem 8	Principii Transilvaniei în secolul XVII. Gabriel Bethlen	3
Sem 9	Chiril Lukaris și românii ardeleni	3
Sem 10	Meletie Macedoneanul și Biserica românească din Ardeal	3
Sem 11	Noul Testament de la Bălgrad	3
Sem 12	Otomanii și războiul civil din Transilvania dintre anii 1657-1661	3
Sem 13	Principii Transilvaniei. Mihail Apafi	3
Sem 14	Evoluția Bisericilor ardeleni neromânești în secolul XVII	3
Total ore seminar/laborator		42

Metode de predare

Curs	Expunere. Lectura explicativă
Seminar	Conversația euristică. Dezbateri. Metode de interpretare a documentelor

Bibliografie

Referințe bibliografice recomandate	<ul style="list-style-type: none"> • Mircea Păcurariu, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania</i>, Sibiu, 1992; • Paul Brusankowski, <i>Pagini din istoria bisericească a Sibiului medieval</i>, Cluj-Napoca, 2007; • Idem, <i>Contribuții cu privire la evoluția politică și instituțională din Transilvania până în epoca modernă</i>, în "Anuarul Facultății de Teologie Andrei Șaguna", an. III, 2003, p. 137-162; • Idem, • Idem, <i>Considerații cu privire la relația dintre Biserica Ortodoxă Română și autoritățile de Stat din Principatul autonom al Transilvaniei (1541-1690)</i>, în "Revista Teologică". An. XXVI (88), nr. 2, aprilie-iunie 2006, p. 122-142.
Referințe bibliografice suplimentare	<ul style="list-style-type: none"> • Mircea Păcurariu, <i>Începuturile Mitropoliei Transilvaniei</i>, București, 1980; • Ștefan Meteș, <i>Istoria Bisericii Românești din Transilvania</i>, vol. I, Sibiu, 1935; • Ion Aurel Pop, <i>Transilvania din secolul XII până în 1541</i>, în "Istoria României. Transilvania", vol. I, Cluj-Napoca, 1997, p.451-543; • Aurel Jivi, <i>Orthodox, Catholics and Protestants. Studies in Romanian Ecclesiastical Relations</i>, Cluj-Napoca, 1999; • Ioan Lupaș, <i>Documente istorice transilvan. Vol.I (1599-1699)</i>, Cluj, 1940, p. 177-179, 201-217; • V. Mangra, în <i>Mitropolitul Sava Brancovici</i>, Arad, 1906; • Mihai Colotelo, <i>Zaiconicul Sfântului Ierarh Sava Brancovici în "Biserica Ortodoxă Română"</i>, LXXIX, 1961, nr. 7-8, p. 755-774.

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Se realizează prin contacte periodice cu acesteia în vederea analizei problemei.

- Elaborarea unor instrumente eficiente de cunoaștere și analiză a fenomenului istoric;
- Realizarea unei percepții creștine sănătoase asupra lumii, vieții și istoriei;
- Programarea unor activități ecleziale și pastorale în conformitate cu percepția creștină autentică asupra istoriei.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Ponderea în nota finală	Obs.**
Curs	Evaluare finală	Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student	50%	CPE
Seminar	Activitate la seminar	• Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice	40%	CPE
		• Implicare în dezbateri	10%	

Standard minim de performanță

(*) Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

(**) CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală;

Data completării: 24.09.2020

Data avizării în Departament:	didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
5.10.2018	Prof. Dr. Paul Brusanowski	
	Prof. Dr. Paul Brusanowski	